

Ātri un nesāpīgi – vēzi ārstē ar kibernazi!

Pacientes pieredze

Līvījai ar CyberKnife ārstēts siekalu dziedzera audzējs.

«2010. gadā man izgriezta vienu ļaundabīgo audzēju. Kam negadās... Tika veikta starošana, lai jau viss, kas ar profesionāla ķirurga zināšanām ar rezervi izņemts, vēl tiktu arī «apēsts» ar stariem. Taču turpmāk ik gadu gulos uz operāciju galda... Arī, kad, atopoties pēc pēdējās operācijas (2015. gada janvārī), man paziņoja, ka viena žokļa locītavā diemžēl bija jāizņem, lai piekļūtu dziļumā esošajam recidīvam, es aizvien domāju: viss ir labi, esmu dzīva, nu šī taču ir (būs!) pēdējā reize. Bet, kad šāgada aprīlī atkal uzzināju par plašu recidīvu, man bija skaidrs – operācija nav iespējama... Bet vēlreiz iet cauri tradicionālās starošanas ellei... jau sen sev biju pateikusi – nē.

Taču tad labi cilvēki man pastāstīja par iespējām, ko piedāvā Siguldas slimnīcas Radioķirurģijas centrā. 2010. gadā veiktā starošana bija tik mokoša un negatīvā ziņā atmiņā palikusi, ka arī daudzu labo cilvēku ieteikumi par jaunumiem šajā jomā Siguldā, mani izraisīja ārkārtīgu neticību un bailes. Tomēr, rindojot plusus un minusus, izejot cauri visplašāko emociju spektram un lielākoties pateicoties savai ģimenei un draugiem, man bija jāpieņem lēmums – mēģināt, jo man jau vairs nebija, ko zaudēt, vienīgi savu dzīvību...

Neslēpšu, uz pirmo vizīti Siguldā braucu ar lielu skepsi (lai gan biju iepaziniesies

RADIOĶIRURĢIJAS IEKĀRTA CYBERKNIFE VEIDOTA TĀ, LAI RADIOĶIRURĢIJAS PROCEDŪRAS LAIKĀ NE TIKAI PIEVADĪTU IZNĪCINOŠU STAROJUMA DEVU AUDZĒJA ŠŪNĀM, BET ARĪ SAUDZĒTU APKĀRT ESOŠOS AUDUS. TO NODROŠINA SPECIĀLI VEIDOTS STARU AVOTS SAVIENOJUMĀ AR PRECĪZU ROBOTU, ĻAUJOT PIEVADĪT AUDZĒJAM STARU KŪLI GANDRĪZ NO JEBKURA LENĶA.

ar mājaslapā vēstīto uzskatāmo un ļoti daudzsoļo informāciju). Klausoties, ko gan daktere Dace Saukuma man var iepriecinošu pavēstīt, biju nemitīgi asaru kamola gūstā. Turklāt tas, ka man neviens nekad nav devis

ir pārklāts tikai ar dažu milimetru ādas slāni no ārpuses un tāpat mutes dobumā, tādēļ, lai cik precīzi strādātu gudrie stari uz iznīdējamo objektu, būtu labāk, ja šīs veselās miesas ap audzēju būtu vairāk. Tāpēc pēc procedūras

man gāja diezgan traki, taču, pateicoties ārstiem, tikām galā arī ar to. Turpinu ārstēties un saprotu, ka sliktāk, nekā bija, man nebūs. Bet galvenais – esmu atguvusi Lielo Cerību! Es taču tagad varu atvērt muti – man nesāp. Izaugums denīšos,

kas ar trakām sāpēm jūnijā pieņēmas apjomā gluži vai pa dienām, samazinājies tik ļoti, ka, manuprāt, tā tur nav vispār. Magnētiskā rezonanse pēc pāris mēnešiem rādīs patieso ainu, un es ceru, tā būs ļoti iepriecinoša. Ārsts saka: ja būšot nepieciešams, radioķirurģija tikšot atkārtota. Un es tai piekritīšu bez šaubīšanās un bailēm!

Vēl drusku, un man būs piecdesmit. Kopš bērnības esmu bijusi pie daudziem un dažādiem medikāliem, gulējusi slimnīcā, tāpat arī tuvinieki ir sirguši. Man nav radies

SAJŪTA, KA TU ESI VISSVARĪGĀKAIS, PACIENTS UN KA ŠĪ VIETA MĀJĪGI IEKĀRTOTA TIEŠI UN TIKAI TEV.

nekādas garantijas (jo onkoloģija reiz nu ir tāda joma, kurā neko nevarot paredzēt) un viss ir tikai manis pašas izvēle, bija pārlietu milzīga slodze maniem nerviem, lai es kā parastu darījumu pieņemtu šo izvēli.

Tomēr viss virzījās tik ātri, vienkārši un pašsaprotami, ka es tikai jāvos notiekošajam kā straumei. Mani brīdināja par blaknēm, no kurām es nevarēju izvairīties. Visvairāk mani biedēja jēdziens «ilgi dzīstošu» un, iespējams, pat «nedzīstošu» čūlu rašanās... Kā man paskaidroja, mans ļaunais sabiezējums

priekšstats, ka Latvijā ar medicīnas personālu ir pavisam slikti, kā par to runā sabiedrībā un medijos. Bet speciālisti, kādus es sastapu Siguldas slimnīcas Radioķirurģijas centrā, būtu pelnījuši, ka viņi visi vismaz reizi kāpj uz Gada balvas medicīnā skatuves! Kopš pirmās telefonsarunas ar administratori lvetu man bija sajūta, ka man ir piezvanījusi kādas īpašas misijas pārstāve, kurai rūp tikai mana sāpe un mans jautājums. Sajūta, ka tu esi vissvarīgākais, vienīgais pacients un ka vispār šī vieta būvēta, aprīkota, mājīgi iekārtota tieši un tikai tev. Tu esi te gaidīts! Ne mirkli emocionāla diskomforta. Turklāt viss tiek izskaidrots. Atbildes pasniegtas ar pacietību, izpratni, sirsnību un vēl ar atvairošanos par īslaicīgu likšanu uzgaidīt. To pašu varu teikt par ikvienu ārstu. Gan par pieminēto Daci Saukumu, gan Māri Mežecki. Par speciālistēm, kuras riktējās ap iekārtošanu uz galda pirms katras starošanas reizes... Tikpat atzinīgus vārdus es varu sacīt par ikvienu darbinieku Siguldas slimnīcā: katrs no viņiem lika justies man kā VIP personai, un es nepārspīlēju.

Vēl jau nepateicu, kāda izskatās pati radioloģijas telpa, kurā gudrais robots «ēd» jaunās šūnās... Vīrs galvas zilās debesis zied ķīrši. Pie sienām – Gaujas senlejas skaistskati. Pat ja to visu neredz (acis turēju aizvērtas) – es varēju klausīties liegās putnu dziesmās... un domāt tikai labas domas.»

Kur var pieteikties uz konsultāciju par radioķirurģiju ar CyberKnife?

Uz konsultāciju klātienē var pieteikties, zvanot pa tālruni 20270077; Siguldā (Siguldas slimnīcā) katru dienu darba laikā; Rīgā mūsu konsultācijas pieejamas klīnikā Orto ceturtdienās un klīnikā DiaMed pirmdienās no 16.00 līdz 19.00, kā arī iespējams nosūtīt pieprasījumu situācijas izvērtēšanai elektroniski mūsu mājaslapā: www.cyberknife-sigulda.com.

« JA AGRĀK KĀDS BŪTU TEICIS, KA AUDZĒJU GALVĀ VAR UZVEIKT AR PRECĪZI VIRZĪTU STARU KŪLI, TAS IZKLAUSĪTOS PĒC ZINĀTNISKĀS FANTASTIKAS... »

Pacienta pieredze

Mārtiņam ar CyberKnife ārstēts nieru audzējs ar metastāzēm vidēnē.

«2013. gadā atklājās, ka man labajā nierē ir audzējs – gaišo šūnu karcinoma –, un bija šī niere jāizņem. Daktere solīja, ka turpmāk viss būs labi, tikai reizi gadā jādodas uz pārbaudēm.

Pagājušā gada pavasarī veicu visas nepieciešamās pārbaudes, bet augustā man uzbruka klepus – sauss, ļoti traucējošs un nepārejošs. Devos pie pulmonologa, kurš tūlīt pat nosūtīja uz rentģenu. Acimredzot rentģenā bija kas aizdomīgs, jo dakteris nekavējoties sarunāja datortomogrāfijas izmeklējumu. Diemžēl pēc tā izrādījās – plaušās ir divi veidojumi. Mani nosūtīja uz tālākiem izmeklējumiem Tuberkulozes un plaušu slimību centrā. Viens veidojums bija plaušas augšējā daivā, otrs – plaušas vidienē, kur piekļuve ir tikpat kā neiespējama. Man piedāvāja divus risinājumus: sākotnēji veidojumus novērot vai arī izoperēt vismaz vienu – pieejamo – veidojumu.

Oktobrī man veica operāciju un noskaidroja, ka veidojums ir ļaundabīgs: nieras gaišo šūnu karcinomas metastāze. Ārsts automātiski pieņēma, ka arī veidojums plaušas vidienē pēc savas dabas ir tāds pats. Piekļūt tam nebija iespējams, arī apstarot vai veikt tradicionālo ķīmijterapiju nē. Vēlāk, sazinoties ar savu onkologu, saņēmu recepti medikamentam, kas man jālieto turpmāk. Izrādījās, ka tā pati ķīmijterapija vien ir, tikai tablešu formā. Sekoja blaknes: asinsspiediena lēkšana, nemitīga caureja, hemorāģiska asiņošana... Mana ārstējošā ārste izrakstīja alternatīvus medikamentus, diemžēl arī no šiem radās caureja, kas nepāriet, vēdera pūšanās, ļoti augsts asinsspiediens. Papildus pasliktinājās arī redze, izkrita mati, bija nespēks, tāpat arī sāpes sirds apvidū.

Tā kā man klājās tik grūti, interesējos par citām iespējām, kā ārstēties. Taču tādu iespēju neviens nevarēja piedāvāt. Drīz pēc tam aizgāju arī uz vēl vienu datortomogrāfiju, kur konstatēja – plaušu radies vēl viens veidojums... Tai brīdī izmisums bija milzīgs, šķita – cerības vairs nav. Līdz žurnālā IEVA izlasīju teikumu: «Ja agrāk kāds būtu teicis, ka audzēju galvā var uzveikt ar precīzi virzītu staru kūli, tas izklausītos pēc zinātniskās fantastikas.» Tā bija pirmā reize, kad dzirdēju par tā dēvēto kibernazi, bet mēnesi pēc tam par to sīkāk izlasīju arī žurnālā IEVAS Veselība. Uzreiz sazinājos ar ārstu Māri Mežecki, Siguldas slimnīcas radiologu terapeitu, un norunājām tikšanos. Noklausoties manu stāstu, dakteris ieteica veikt papildu izmeklējumus – piemēram, pozitronu emisijas tomogrāfijas (PET) pārbaudi Nukleārās medicīnas centrā MedVision un datortomogrāfiju. Par laimi, pārbaudes uzrādīja, ka otrs veidojums nav ļaundabīgs, bet uz ļaundabīgo iespējams iedarboties ar kibernazi – bija cerība, ka to varēs likvidēt.

Pirms pašas procedūras bija mazliet jāsaģatavojas – jāievieto marķieri audzēja tuvumā. Tās ir mazas, sīkas, mikroskopiskas spirālītes no zelta, kas paliek iekšā ķermenī. Narkozē bronhoskopijas laikā tos man arī ievietoja.

Pēc dažām dienām man Rīgā klīnikā DiaMed bija nozīmēta sagatavošanās procedūrai. Telpā, kur tas viss notika, bija pieci vai seši ārsti, kā arī liels maiss, kur iekšā bija saliktas kādas bumbiņas. Apģūloties maisā, tas kļuva cietāks, un, kad piecēlos, tas saglabāja formu, kādā es gulēju. Tādā pašā veidā maisu aizveda uz Siguldā, jo tas bija pielāgots manam ķermenim, un, tajā guļot, man veica visas piecas procedūras. Pirms pašas procedūras man bija jāvelk veste, pie kuras bija piestiprināta ierīce, kas ļauj iekārtai orientēties uz elpošanas ritmu. Man paredzētajā maisā – formā – man bija jāguļ nekustīgi, bet pēkšņā klepus vai šķaudiena gadījumā bija jāpāceļ labā roka, tad ārsti man pienāca klāt. Pats grūtākais tajā visā bija nogulēt mierīgi un neaizmigt, kā arī nenobīties no robota, kas blakus pārvietojās. Robots pielāgojas elpošanai, lai noķertu pareizo lenķi, kur atrodas audzējs, un tad «izšauj». «Šāvienu» nemaz nevar just.

Pēc procedūrām es droši varēju celties augšā, nebija nekādu galvas reiboņu. Pēc aptuveni trim mēnešiem man būs jāuztaisa datortomogrāfija, bet pēc pusgada – PET izmeklējums, lai saprastu, vai audzējs ir apturēts.»

